

**RAPPORT
PERIODIEK KWALITEITSONDERZOEK
RKBS "DE SCHOUW"**

School : rkbs "De Schouw"
Plaats : Nieuwegein
BRIN-nummer : 12ZO
Onderzoeksnummer : 73335

Datum schoolbezoek : 11 mei 2006
Datum vaststelling : 4 oktober 2006

INHOUDSOPGAVE

1 INLEIDING	5
2 KWALITEITSPROFIEL	7
3 BESCHOUWING	11
4 VERVOLG VAN HET TOEZICHT	15

1 INLEIDING

Het periodiek kwaliteitsonderzoek

Op 11 mei 2006 bezocht de Inspectie van het Onderwijs rkbs "De Schouw" in het kader van een periodiek kwaliteitsonderzoek (PKO). Daarbij heeft een onderzoek plaatsgevonden naar de kernindicatoren van een aantal kwaliteitsaspecten, op grond van het door de inspectie gehanteerde toezichtkader primair onderwijs 2005.

Bij dit PKO doet de inspectie onderzoek naar de kwaliteit van het onderwijs door zich te richten op de kern van goed onderwijs op de school. Het gaat hierbij om kernindicatoren die betrekking hebben op het aanbod, de onderwijstijd, het pedagogisch handelen van leraren, het didactisch handelen van leraren, de afstemming op de onderwijsbehoeften van leerlingen, de actieve en zelfstandige rol van leerlingen, het schoolklimaat, de begeleiding, de zorg, de resultaten en de ontwikkeling van leerlingen.

In de brochure 'Toezichtkader PO 2005' vindt u achtergrondinformatie over de indicatoren die de inspectie bij haar toezicht in ogenschouw heeft genomen. U kunt deze brochure downloaden van de website van de inspectie: www.onderwijsinspectie.nl.

Op grond van het kwaliteitsprofiel van de school dat naar aanleiding van een vorig inspectiebezoek is opgemaakt, op basis van risicofactoren die bij de inspectie bekend zijn of afspraken die met de school zijn gemaakt, of op basis van de informatie die door de school is toegestuurd kan de inspectie besluiten om niet alleen de kernindicatoren te onderzoeken maar meer indicatoren bij het onderzoek te betrekken. Dit is bij uw school inderdaad aan de orde geweest, waar het vier indicatoren van de 'kwaliteitszorg' betreft. Deze werden niet in een eerder jaarlijks onderzoek in de huidige vorm onderzocht. De toegevoegde indicatoren staan cursief vermeld in het kwaliteitsprofiel van hoofdstuk 2.

Indien de school in het kader van zelfevaluatie over een bepaalde indicator of over een bepaald kwaliteitsaspect voldoende betrouwbare en valide gegevens heeft verzameld kan in overleg tussen school en inspectie besloten worden om de oordelen uit de zelfevaluatie alleen te verifiëren en deze niet zelf opnieuw te onderzoeken. Zo sluit de inspectie niet alleen aan bij de specifieke situatie van de school, maar wordt de school bovendien niet onnodig belast.

Uw school heeft naast de schoolgids en het schoolplan enkele relevante documenten ingestuurd die op uw zelfevaluatie-of schoolontwikkelingsactiviteiten betrekking hebben.

Het betreft de volgende documenten:

- Plan van aanpak 2006-2007: opzet Habilis-traject (stichtingsbreed);
- Notitie 'Welke kernwaarden vinden we belangrijk?', december 2005,
- Notitie 'Kwaliteit van het pedagogisch klimaat', september 2003;
- Jaarverslag 2004-2005;
- Onderzoeksverslag evaluatie CASE-IMS, 2003;
- (concept) Leesprotocol, mei 2006;
- Resultaten ouderenquête 2004;

- Resultaten leerlingtevredenheidsonderzoek, mei 2005;

De gegevens die uit deze documenten naar voren kwamen, zijn voor de inspectie aanleiding geweest om het onderzoek aan te passen. Omdat u de resultaten van een recent oudertevredenheidsonderzoek kon voorleggen is geen gesprek met ouders gepland tijdens het bezoek.

De opzet van het onderzoek

Het periodiek kwaliteitsonderzoek bestond uit de volgende activiteiten.

- Onderzoek en analyse van documenten en gegevens over de school die bij de inspectie aanwezig zijn.
- Analyse van, indien beschikbaar, documenten die betrekking hebben op zelfevaluatie-activiteiten van de school en van andere documenten die de school voorafgaand aan het schoolbezoek heeft toegestuurd. Ook de vragenlijst periodiek kwaliteitsonderzoek is bij de analyse betrokken.
- Schoolbezoek, waarbij in een aantal groepen de onderwijspraktijk is geobserveerd door het bijwonen van lessen Nederlandse taal en rekenen en wiskunde. Deze lesbezoeken vonden plaats in de groepen 1M, 3, 4, 6 en 7.
- Bovendien heeft de inspectie over de kwaliteit van de kernindicatoren gesprekken gevoerd met de directie en de intern begeleider.
- Op uw school zijn verder gesprekken gevoerd met leerlingen en de bezochte leraren.
- Aan het eind van het schoolbezoek heeft de inspectie de bevindingen besproken met de directeur.

De inhoud van het rapport

Het onderzoek naar de kwaliteit van het onderwijs levert een kwaliteitsprofiel op van de school (hoofdstuk 2). In hoofdstuk 3 wordt een beschouwing gegeven over de geconstateerde kwaliteit en wordt deze onder andere gezien in relatie tot de context of uitgangssituatie van de school. Indien van toepassing worden in deze beschouwing ook de toegevoegde indicatoren betrokken.

In hoofdstuk 4 is het vervolgtoezicht aangegeven en worden, indien noodzakelijk, afspraken vermeld met betrekking tot wettelijke bepalingen waaraan de school niet voldoet.

2 KWALITEITSPROFIEL

Het kwaliteitsprofiel geeft een overzicht van de waarderingen die de inspectie heeft toegekend aan kernindicatoren die betrekking hebben op belangrijke kenmerken van goed onderwijs. De nummering in de tabellen verwijst naar het volledige waarderingskader primair onderwijs.

In de waardering is tot uitdrukking gebracht in welke mate de indicatoren bijdragen aan de kwaliteit van het onderwijs:

1. draagt niet of nauwelijks bij;
2. draagt onvoldoende bij;
3. draagt voldoende bij;
4. draagt in hoge mate bij;
5. niet te beoordelen (alleen bij Resultaten en Ontwikkeling van leerlingen). Deze waardering is gegeven indien de school over bepaalde indicatoren geen betrouwbare en valide gegevens beschikbaar heeft.

Het kwaliteitsprofiel van rkbs "De Schouw"

Kwaliteitszorg	1	2	3	4
1.2 De school evalueert jaarlijks systematisch de kwaliteit van haar opbrengsten.			●	
1.3 De school evalueert regelmatig het leren en onderwijzen.			●	
1.4 De school werkt planmatig aan verbeteractiviteiten.		●		
1.7 De school waarborgt de sociale veiligheid voor leerlingen en personeel.			●	

Leerstofaanbod	1	2	3	4
3.1 De aangeboden leerinhouden voor Nederlandse taal en voor rekenen en wiskunde zijn dekkend voor de kerndoelen.			●	
3.4 De leerinhouden voor Nederlandse taal en voor rekenen en wiskunde worden aan voldoende leerlingen aangeboden tot en met het niveau van leerjaar 8.			●	
3.5 De leerinhouden in de verschillende leerjaren sluiten op elkaar aan.			●	
3.6 De leerinhouden voor Nederlandse taal en rekenen en wiskunde zijn afgestemd op de onderwijsbehoeften van individuele leerlingen.			●	
3.8 De school met een substantieel aantal leerlingen met een leerlingengewicht biedt leerinhouden aan bij Nederlandse taal die passen bij de onderwijsbehoeften van leerlingen met een taalachterstand.			●	

Tijd	1	2	3	4
4.4 De leraren maken efficiënt gebruik van de geplande onderwijstijd.			●	
4.5 De school stemt de hoeveelheid tijd voor leren en onderwijzen bij Nederlandse taal en rekenen en wiskunde af op de onderwijsbehoeften van leerlingen.			●	

Pedagogisch handelen	1	2	3	4
5.3 De leraren zorgen ervoor dat leerlingen op een respectvolle manier met elkaar omgaan.				●

Didactisch handelen	1	2	3	4
6.1 De leraren realiseren een taakgerichte werksfeer.				●
6.3 De leraren leggen duidelijk uit.			●	
6.5 De leraren geven expliciet onderwijs in strategieën voor denken en leren.			●	

Afstemming	1	2	3	4
7.1 De leraren volgen de vorderingen van hun leerlingen systematisch.				●
7.3 De leraren stemmen de instructie en verwerking af op de verschillen in ontwikkeling tussen de leerlingen.			●	

Actieve en zelfstandige rol leerlingen	1	2	3	4
8.1 De leerlingen zijn actief betrokken bij de onderwijsactiviteiten.				●
8.3 De leerlingen hebben verantwoordelijkheid voor de organisatie van hun eigen leerproces die past bij hun ontwikkelingsniveau.			●	

Sfeer op school	1	2	3	4
9.3 De ouders/verzorgers tonen zich betrokken bij de school door de activiteiten die de school daartoe onderneemt.			●	
9.5 De leerlingen en het personeel voelen zich aantoonbaar veilig op school.			●	

Begeleiding	1	2	3	4
10.1 De school gebruikt een samenhangend systeem van instrumenten en procedures voor het volgen van de prestaties en de ontwikkeling van de leerlingen.			●	

Zorg	1	2	3	4
11.2 Op basis van een analyse van de verzamelde gegevens, bepaalt de school de aard van de zorg voor de zorgleerlingen.			●	
11.3 De school voert de zorg planmatig uit.			●	
11.4 De school gaat de effecten van de zorg na.			●	

Resultaten	1	2	3	4	5
12.1 De resultaten van de leerlingen aan het eind van de schoolperiode liggen ten minste op het niveau dat op grond van de kenmerken van de leerlingenpopulatie mag worden verwacht.			●		
12.2 De sociale vaardigheden van de leerlingen liggen op een niveau dat mag worden verwacht.			●		

Ontwikkeling van leerlingen	1	2	3	4	5
13.1 De resultaten van de leerlingen voor Nederlandse taal en voor rekenen en wiskunde tijdens de schoolperiode liggen ten minste op het niveau dat op grond van de kenmerken van de leerlingenpopulatie mag worden verwacht.			●		
13.2 Leerlingen met specifieke onderwijsbehoeften ontwikkelen zich naar hun mogelijkheden.					●
13.3 De leerlingen doorlopen in beginsel de school binnen de verwachte periode van 8 jaar.			●		

3 BESCHOUWING

Dit hoofdstuk beschrijft het oordeel van de inspectie over de kwaliteit van het onderwijs op de katholieke basisschool De Schouw en geeft een toelichting op het kwaliteitsprofiel uit het vorige hoofdstuk. Daarbij legt de inspectie zoveel mogelijk verbanden tussen de verschillende indicatoren onderling en voorzover relevant tussen indicatoren en schoolcontext, eerder inspectieonderzoeken en eigen schooldoelstellingen. Tot slot behandelt dit hoofdstuk aandachtspunten voor de gewenste kwaliteitsontwikkeling.

Uitgangssituatie

In vergelijking met de uitgebreide beschrijving van de uitgangssituatie van de school in het rapport van het jaarlijks onderzoek zijn slechts twee ontwikkelingen opgetreden die mogelijk van invloed zijn op de kwaliteit van het onderwijs.

1) De Schouw valt onder het bevoegd gezag van de Stichting Katholiek Primair Onderwijs Nieuwegein. De Stichting heeft sinds midden 2004 een vacature voor de functie van algemeen directeur. Als gevolg daarvan is de directeur van De Schouw belast met extra taken binnen het bovenschools management team.

2) Het leerlingenaantal van De Schouw groeide licht van 313 in oktober 2004 tot 320 in oktober 2005. Binnen de veranderende samenstelling van de bewoners van de wijken slaagt De Schouw er verhoudingsgewijs goed in de haar bekende leerlingbevolking vast te houden: leerlingen uit een mix van gezinnen met sociaal-economisch hogere, midden en lagere achtergronden. Toch verandert de samenstelling van leerlingen op de school geleidelijk. Leraren constateren meer taalzwakte bij leerlingen en toename van leerlingen met moeilijkheden in de thuissituatie en/of gedrag.

Algemeen beeld van het onderwijs

Dit onderzoek levert een positief beeld op van het onderwijs op De Schouw. De inspectie beoordeelt de kwaliteit van het onderwijs op vrijwel alle onderdelen als positief en op sommige punten is de kwaliteit van onderdelen sterk.

De voorwaarden voor doorgaande ontwikkeling van de school sinds het vorige grote inspectieonderzoek (RST, 2001) zijn gunstig geweest. De samenstelling van het lerarenteam bleef stabiel en veranderingen kwamen geleidelijk, de laatste drie jaar zijn er enkele nieuwe collega's bijgekomen.

In het rapport van het jaarlijks onderzoek (2005) constateerde de inspectie reeds dat de school actief werkte aan haar verdere ontwikkeling, onder meer door verbeteractiviteiten in te zetten voor punten die in het vorige inspectierapport als zwak werden beoordeeld. Die lijn heeft zich doorgezet, blijkens de nu onderzochte kwaliteit van het onderwijs.

Resultaten

De inspectie concludeert dat De Schouw grotendeels voldoende resultaten genereert. Dit geldt voor de opbrengsten van leerlingen aan het eind van de school en ook voor de tussentijdse opbrengsten voor lezen en rekenen-wiskunde. Ook de eindopbrengsten op het gebied van sociale vaardigheden, die de school vaststelt met de LICOR-lijsten, zijn positief. Echter op het punt van de doorstroom van leerlingen scoort de school onvoldoende door het relatief hoge aantal doublures van groep drie tot acht (indicator 13.3). Hierbij wil de inspectie vermelden dat de school serieus werk maakt van het laten dóórstromen van kleuters die in de herfst jarig zijn.

Bij het goede beeld van de school horen positieve oordelen op de meeste kwaliteitsaspecten, die nu kort aangestipt worden:

De school beschikt over een modern *leerstofaanbod*, waarin ook voor de kleutergroepen een beredeneerd aanbod is geformuleerd. Dat laatste is een verbetering ten opzichte van de kwaliteit die in het RST-rapport werd geconstateerd.

De *onderwijs- en leertijd* wordt door leraren efficiënt gebruikt, mede door differentiatie goed toe te passen en de aanpak af te stemmen op verschillen tussen leerlingen.

Op vier onderdelen van het *onderwijsleerproces* beoordeelt de inspectie het team als sterk.

Allereerst valt de interactie van leraren met leerlingen op door de ontspannen en persoonlijke manier waarop dit gebeurt. Daarnaast valt de wijze waarop de leraren een taakgerichte werksfeer weten te realiseren met hun groep. Deze sfeer en voldoende eigen verantwoordelijkheid van leerlingen leiden ertoe dat leerlingen opvallend actief het eigen leerproces beleven en beïnvloeden. Een derde punt is dat de wijze waarop leraren het onderwijsleerproces vakkundig vorm geven goed aansluit op de zorg en de begeleiding van leerlingen met specifieke leer- of onderwijsbehoeften. De verbindende schakel tussen onderwijs en zorg ligt in de manier waarop leraren de vorderingen en ontwikkeling van leerlingen observeren, toetsen en registreren. De manier waarop de groepsmappen zijn ingedeeld is efficiënt en de gestandaardiseerde formulieren die de school heeft ontwikkeld voor registratie van vorderingen zijn praktisch, overzichtelijk en zeer informatief.

Omdat de school nu voldoende scoort op afstemming op verschillen tussen leerlingen is een belangrijke verbetering van kwaliteit tot stand gebracht. In het RST-onderzoek werd dit onderdeel nog zwak bevonden door de inspectie.

De organisatie van de *leerlingenzorg* die valt onder de verantwoordelijkheid van de intern begeleider is voldoende effectief opgezet. De interactie en afspraken tussen ib'er en leraren ondersteunen een goed inzicht en overzicht in de ontwikkeling en specifieke behoeften van leerlingen.

De school signaleert tijdig en analyseert voldoende systematisch de aard van de achterstand van de stoornis. De begeleiding gebeurt voldoende professioneel, en uit de registratie van interventies door de school in dossiers en handelingsplanning valt op te maken dat de school alert reageert op eventuele (blijvende) stagnatie in de ontwikkeling van leerlingen en dan op tijd een andere aanpak kiest.

De *sfeer op school* is positief, de leden van het lerarenteam werken goed samen en ondersteunen elkaar op een persoonlijke manier. De interactie tussen leerlingen en leraren en tussen leerlingen onderling verloopt ontspannen. De directie wordt gewaardeerd om haar ondersteunende rol en heeft binnen het managementteam een goede taakverdeling gevonden. Personeel en leerlingen voelen zich veilig.

Naast deze positieve kwaliteitsaspecten wil de inspectie de aandacht richten op enkele onderdelen binnen de *kwaliteitszorg*, die de school nog kan verbeteren.

Hoewel de school voldoende scoort op de manier waarop zij de eigen sterke en zwakke kanten, de opbrengsten van onderwijs en begeleiding en de gekozen werkwijze evalueert, valt er op de planmatigheid nog wel iets op te merken. Dit werd ook reeds in het JO-rapport aangegeven.

De planning van te ontwikkelen aspecten of te verbeteren onderdelen van de school gebeurt grotendeels zonder schriftelijke neerslag of aangrijpingspunten. De weinige stukken die de directie aan de inspectie voorlegde zijn behoorlijk algemeen geformuleerd en globaal van aard. Daarmee wordt de planmatige aanpak van ontwikkeling opnieuw als onvoldoende beoordeeld (indicator 1.4). Een verbeterpunt is hier dus:

- De school kan zich in de planning van de komende jaren nog uitdrukkelijker voorbereiden op de waarschijnlijk toename in diversiteit van de leerlingbevolking, die het gevolg is van de demografische ontwikkelingen die zich nu voordoen in de wijk en die buurscholen reeds intensief beïnvloeden. Daarbij hoort een versterkte en systematische aandacht voor de sociale processen in de leerlinggroepen en de sociaal-emotionele ontwikkeling van leerlingen.

De school heeft zich op het mogelijk groter aandeel van leerlingen die taalachzwak zijn reeds voorbereid door te werken aan een Leesprotocol, dat de afname van toetsen systematiseert en de signalering op scherp zet.

Een onderdeel van de kwaliteitszorg dat de inspectie sinds kort beoordeelt, is de beleidsvorming op het gebied van de sociale veiligheid (indicator 1.7). De school heeft een Schoolveiligheidsplan dat tamelijk compleet is, waarin beleid voor voorkóming en afhandeling van incidenten is geformuleerd. Er is ook een registratieformulier voor klachten, waarop incidenten op het gebied van de sociale veiligheid opgenomen worden. Het gebruik daarvan heeft de directeur toegelicht, ook al heeft de school weinig voorvallen moeten noteren. De school heeft recent een enquête onder leerlingen afgenomen, waarin het welbevinden aan de orde kwam, maar het is niet duidelijk wat met de resultaten daarvan gebeurd is.

Daarmee wordt de indicator 1.7 als voldoende beoordeeld.

De school kan zich nog verbeteren door:

- Tweejaarlijks een peiling over welbevinden te houden onder het personeel.

In het 'visiestuk' van de school worden enkele aanzetten gegeven voor de verdere uitwerking van een professionele cultuur in het team, door het maatjes-leren te bevorderen. De samenhang met ander beleid van de school is nu nog niet duidelijk. Zo ontbreekt bijvoorbeeld de vaststelling wat de school verwacht te bereiken met bepaalde acties, en waaraan het succes van het maatjes-leren kan worden afgemeten. De samenhang met andere acties is door het ontbreken van een jaarplanning onduidelijk. Hoewel het team geen bedenkingen heeft geuit bij de nu ervaren werkdruk, ontbreekt de weerslag van een instrument voor prioritering en selectie van ontwikkelactiviteiten. De inspectie concludeert hieruit dat dit vooral in mondelinge overleggen en gesprekken plaatsvindt.

4 VERVOLG VAN HET TOEZICHT

Bij dit PKO heeft de inspectie ook een onderzoek gedaan naar de naleving van een aantal wettelijke voorschriften. Dit onderzoek betrof de wettelijke voorschriften over de geplande onderwijstijd en over een door het bevoegd gezag vastgestelde schoolgids en schoolplan.

Op basis van dit onderzoek concludeert de inspectie dat de school aan deze wettelijke bepalingen voldoet.

De bevindingen van dit PKO leiden tot het volgende arrangement voor het vervolg van het toezicht (toezichtarrangement):

De aangetroffen kwaliteit van het onderwijs op de school vraagt geen aanpassing van de reguliere onderzoeksplanning van de inspectie. In beginsel volgt over vier jaar opnieuw een periodiek kwaliteitsonderzoek. In de tussenliggende periode vindt jaarlijks een onderzoek plaats, waarbij de school eenmaal wordt bezocht.